

ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİ MÜZİK BÖLÜMLERİ ÖĞRENCİLERİNİN ALANLARIYLA İLGİLİ YÜKSEKÖĞRETİM KURUMU TERCİHLERİNDE, YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDAN BEKLENTİLERİ VE BU KURUMLARIN TERCİHLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Gürkan GÜLEÇ, Dokuz Eylül Üniversitesi

1. Giriş

Ülkemizde Orta öğrenimini tamamlayan tüm öğrenciler gibi AGSL öğrencileri de, öğrenimlerine devam edecekleri yükseköğretim kurumunu önlerindeki seçeneklerin içinden tercih ederlerken, kurumla ilgili birtakım beklentilere sahiptirler.

Tercih edecekleri kurumun bu beklentilerini karşılama olanakları öğrencilerin tercihlerinde önemli bir yer tutabilmektedir. İyi bir mesleki müzik eğitimi almak ve müzik alanında hedefledikleri mesleklere ulaşmak için Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine gelen öğrenciler, okula ilk girdikleri andan mezun olana kadar meslek ve buna bağlı yükseköğretim kurumu tercihlerini etkileyen birçok olumlu veya olumsuz faktörle karşı karşıya gelebilmektedirler. Bu olumlu veya olumsuz faktörler öğrencinin kendisinden kaynaklanabileceği gibi, öğrenim görmeyi amaçladığı yükseköğretim kurumlarından da kaynaklanabilmektedir.

Öğrencinin kendi gelişimine en çok fırsat hazırlayacak, gereksinimlerini en iyi şekilde doyurabilecek bir mesleği seçmesi için, ilk önce onu bu mesleğe götürecek yükseköğretim kurumunu doğru seçmesi gerekir. Öğrenci tarafından bu konuda doğru tercihin yapılması beraberinde verimli ve başarılı bir yükseköğretim hayatını da getirecektir. Yükseköğretim kurumu konusunda yapılacak sağlıklı bir seçim ise, ancak öğrencinin kendisini ve önündeki seçenekleri yakından tanınması ile gerçekleştirilebilir. Tercihini yapacak öğrencinin yükseköğretim kurumları hakkında edindiği bilgilerin yeterliliği isabetli bir tercih için büyük önem taşımaktadır.

Lise ve dengi okullarda okuyan gençlerimizin yükseköğretim programları ile ilgili tercihlerini belirlerken kendi ilgi ve isteklerine uygun gerçekçi seçimler yapabilmeleri son derece önemlidir. Eğitim süreci bir mesleğe yönelmede vazgeçilmez temel bir aşama olduğuna göre, bir eğitim programının sonunda girilecek mesleği seçmek anlamına gelir. Buna göre, lise ve dengi okulları bitiren öğrencilerimizin yükseköğretim programlarından kendi ilgilerine uygun tutarlı seçimler yapabilmeleri onların gelecekteki mesleki başarılarını etkileyecek çok önemli bir karar niteliğindedir (Kepçeoğlu,1992: 26).

Yükseköğretim kurumu hakkında yeterli bilgiye sahip olunmadan yapılabilecek bir tercihin, öğrencinin yükseköğrenim hayatının bir kaba dönüşmesine neden olabileceği unutulmamalıdır.

Bu araştırmaya temel oluşturmak için, AGSL öğrencilerinin yükseköğretim kurumları hakkındaki bilgi düzeyleri, tercihler konusunda bilgi edinmek için başvurdukları kaynaklar ve doğru bilgilenmede çok önemli bir yere sahip olan, yükseköğretim kurumlarının tanıtım faaliyetlerinin yeterliliği ile ilgili öğretmen ve öğrenci görüşlerini ortaya koyan verilere de ulaşılmaya çalışılmıştır.

Elde edilen bu veriler ışığında;

Alanlarıyla ilgili yükseköğretim kurumları hakkında yeterli bilgiye sahip olma konusunda, öğrencilerin %26,8 'inin olumsuz, %35,5'sinin kararsız, %37,7'sinin ise olumlu görüşte oldukları ortaya çıkmıştır. Kararsız görüşte olan öğrencilerin, yükseköğretim kurumlarına ait bilgilere ulaşma konusunda problem yaşadıkları ve öğrenim gördükleri okullarından bu konuda yetersiz yardım aldıkları düşünülebilir gibi, bu öğrencilerin sadece okullarındaki öğretmenlerinden ve rehberlik servislerinden aldıkları bilgilerle yetindikleri, bu konuda kendilerinin bir araştırma içerisinde olmadıkları da düşünülebilir.

Öğrencilerin %59,1'nin yükseköğretim kurumları ile ilgili bilgilere internet aracılığıyla, %24,7'sinin kurumlarla direkt iletişime geçerek, %14,6'sının kurumlarda öğrenim gören arkadaşlarından fikir alarak, %1,6'sının ise alan öğretmenleri ve okul rehberlik servisi vasıtasıyla ulaştıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin yükseköğretim kurumlarıyla ilgili bilgilere ulaşmak ağırlıklı olarak İnternet'i tercih etmelerinin sebebi, internet'in birçok yükseköğretim kurumuyla ilgili bilgiye en rahat ve hızlı şekilde ulaşabilmelerini sağlaması olabilir. Ayrıca, yükseköğretim kurumlarıyla direkt iletişim yolunu tercih eden öğrencilerin, internet sayfalarındaki bilgileri yetersiz gördükleri ve kurumlar hakkında daha ayrıntılı bilgiler edinmek için direkt iletişimi tercih ettikleri düşünülebilir. Araştırma verileri de göstermektedir ki, tercihler konusunda internet ortamı çok etkili bir araçtır. Öğrencilerin tercih etmeyi planladıkları kurum hakkında bilmeleri gereken tüm güncel bilgilere çok daha rahat ulaşabilecekleri ve genellikle öğrenciler tarafından yükseköğretim kurumlarını araştırmak için en yaygın kullanılan araç internettir. Müzik alanında eğitim veren yükseköğretim kurumları, internet sayfalarını olabildiğince güncel ve öğrencilerin tercihlerini belirlerken ihtiyaç duyabilecekleri doğrultudaki bilgilerle düzenlemelidirler.

Yükseköğretim kurumlarının tanıtım faaliyetlerinin yeterliliği konusunda, öğrencilerin % 53'nün olumsuz, %31,2'sinin olumlu, % 15,8'inin kararsız görüş bildirdiği, öğretmenlerin ise %65,7'sinin olumsuz, % 25'inin olumlu görüşte oldukları belirlenmiştir.

Bu sonuçlara göre, yükseköğretim kurumlarının doğru tercihte çok önemli bir yere sahip olan tanıtım konusunda öğrencilerin ve öğretmenlerin beklentilerini karşılayamadıkları ortaya çıkmaktadır. AGSL öğrencilerinin yüksek öğretim tercihlerini daha sağlıklı yapabilmeleri için, Yükseköğretim kurumlarının tanıtım etkinliklerine daha çok önem vermesi ve sıklaştırması gerekmektedir. Yükseköğretim kurumları, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde konserler, konferanslar, söyleşiler gibi tanıtıcı etkinliklere olabildiğince önem vermeli, öğretmenleri ve öğrencileri eğitimi verdikleri yükseköğretim programı konusunda bilgilendirmelidirler.

1.1. Araştırmanın Amacı

Araştırma; AGSL'leri Müzik Bölümü öğrencilerinin alanlarıyla ilgili yükseköğretim kurumu tercihlerini olumlu ve olumsuz yönde etkileyen yükseköğretim kurumlarından kaynaklı faktörleri,

öğrencilerin ve öğretmenlerin bakış açısından inceleyerek ortaya çıkartmayı, öğrencileri araştırma sonunda ortaya çıkan veriler doğrultusunda daha bilinçli ve sağlıklı tercihler yapmaları konusunda bilgilendirmeyi amaçlamaktadır.

1.2. Araştırmanın Önemi

Yapılan araştırma, öğrencilerin alanlarıyla ilgili yükseköğretim kurumu tercihlerini daha bilinçli ve doğru yapmalarını etkileyen öğrenci beklentilerini, Yükseköğretim kurumlarından kaynaklı olumlu olumsuz faktörleri ortaya çıkartacak, olumsuz etkenlerin iyileştirilmesi için çözüm önerileri getirecek, olumlu etkenlerin de desteklenmesine ve geliştirilmesine katkıda bulunacak, böylece öğrencilerin sağlıklı tercihler yapmaları konusunda yol gösterici bir kaynak olacaktır.

1.3. Sayıtlar

- Araştırmada, örneklem kapsamındaki öğretmen ve öğrencilerin, anketlerdeki sorulara verdikleri yanıtlar var olan durumu yansıtmaktadır.
- Araştırma kapsamındaki örneklem gurubunun kendi evrenini temsil ettiği varsayılmıştır.
- Ölçme araçlarının ölçülmek istenilen konuyla ilgili güvenilir veriler sağlayacağı varsayılmıştır.

1.4. Sınırlılıklar

- Araştırma Ege Bölgesi içinde yer alan İzmir Işlay Saygın AGSL, Denizli Hakkı Dereköylü AGSL ve Muğla AGSL ile sınırlıdır.
- Araştırmada, AGSL müzik bölümü Hazırlık, 9,10,11. sınıf öğrencilerinin ve görev yapan müzik öğretmenlerinin konuyla ilgili görüşleri dikkate alınmıştır.

2. Yöntem

2.1. Araştırma Modeli

Araştırma, genel tarama modeline göre yapılmıştır. Bu model durumu var olduğu gibi betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. “Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile, evrenin tümü yada ondan alınacak bir grup örnek yada örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir” (Karasar, 2002:79).

Araştırma ile ilgili veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen öğretmen ve öğrenci anketleri ile toplanmıştır. Bu anketlerin geçerlilik-güvenirlilik çalışmaları; Kemalpaşa Ümran Baradan AGSL, Balıkesir Kadriye Kemal Gürel AGSL ve Aydın Yüksel Yalova AGSL’de yapılmıştır.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı Ortaöğretim GenelMüdürlüğü bünyesindeki 54 Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemine, 2006-2007 öğretim yılında İzmir Işlay Saygın AGSL, Denizli Hakkı Dereköylü AGSL ve Muğla AGSL’ de Hazırlık, 9, 10,11. sınıflarda öğrenim gören 273 öğrenci ve bu okullarda görev alan 38 öğretmen oluşturmıştır.

3. Bulgular ve Yorum

3.1. AGSL Öğrencilerinin Tercihlerinde Etkili Olan Kurumsal Özellikler

Tablo 1: Öğrencilerin Anketin 1. Bölümünde Bulunan “Alanımla İlgili Yüksek Öğretim Kurumu Tercihimi Yaparken, Seçeceğim Kurumla İlgili Bilmem Gereken En Önemli Özellik;” Başlıklı Soruya Verdikleri Yanıtların Yüzdelik Dağılımları

Seçenekler	f	%
Öğretmen kadrosu	30	12,1
Eğitimin kalitesi	200	81,0
Okulun tanınmışlığı	2	,8
Okulun sosyal ortamı	15	6,1
Toplam	247	100

Tablo 1’de öğrencilerin “Alanımla İlgili Yüksek Öğretim Kurumu Tercihimi Yaparken, Seçeceğim Kurumla İlgili Bilmem Gereken En Önemli Özellik;” başlıklı soruya verdikleri yanıtların yüzdelik dağılımları önem sırasına göre incelendiğinde; öğrencilerin %81’i eğitimin kalitesi, %12,1’i öğretmen kadrosu, % 6,1’i okulun sosyal ortamı ve son olarak %,8’i okulun tanınmışlığı seçeneklerini işaretlemişlerdir. Bu dağılımlara göre; öğrencilerin büyük bir bölümünün alanlarıyla ilgili yükseköğretim kurumu tercihlerini yaparlarken, seçeceği kurumun eğitim kalitesini ön planda tuttukları görülmektedir.

Tablo 2: Öğretmenlerin Anketin 1. Bölümünde Bulunan “Öğrencilerimin Alanlarıyla İlgili Yüksek Öğretim Kurumu Tercihlerini Yaparken, Seçecekleri Kurumla İlgili Bilmeleri Gereken En Önemli Özellik;” Başlıklı Soruya Verdikleri Yanıtların Yüzdelik Dağılımları

Seçenekler	f	%
Öğretmen kadrosu	8	25,0
Eğitimin kalitesi	24	75,0
Okulun tanınmışlığı	0	0
Okulun sosyal ortamı	0	0
Toplam	32	100

Tablo 2’de Öğretmenlerin “Öğrencilerimin Alanlarıyla İlgili Yüksek Öğretim Kurumu Tercihlerini Yaparken, Seçecekleri Kurumla İlgili Bilmeleri Gereken En Önemli Özellik; ” başlıklı soruya verdikleri yanıtların yüzdelik dağılımlarına önem sırasına göre bakıldığında; öğretmenlerin %75’i eğitimin kalitesi, %25’i öğretmen kadrosu seçeneklerini işaretlemişlerdir. Okulun tanınmışlığı ve okulun sosyal ortamı seçeneklerini hiçbir öğretmen işaretlememiştir.

Bu dağılımlar sonucunda; öğretmenlerin büyük çoğunluğunun öğrencilerinin alanlarıyla ilgili yükseköğretim kurumu tercihlerini yaparlarken seçecekleri kurumla ilgili bilmeleri gereken en önemli özelliğin eğitim kalitesi olması gerektiği düşüncesinde oldukları, bir kısmının ise öğretmen kadrosunun öğrenciler tarafından bilinmesi gereken en önemli özellik olması gerektiği görüşünde oldukları görülmektedir.

3.2. AGSL Öğrencilerinin Tercihlerini Olumsuz Yönde Etkileyen Faktörler

Tablo 3: Öğrencilerin Anketin 1. Bölümünde Bulunan “**Alanımla İlgili Bir Yükseköğretim Kurumu Tercihimi Olumsuz Yönde Etkileyen En Önemli Faktör;** ” Başlıklı Soruya Verdikleri Yanıtların Yüzdelik Dağılımları

Seçenekler	f	%
Okula alınacak öğrenci sayısının azlığı	67	27,1
Giriş sınavının zor olması	74	30,0
Okuldaki eğitimin zorluğu	27	10,9
Sınava giren öğrenci sayısının çokluğu	79	32,0
Toplam	247	100

Tablo 3’te öğrencilerin “**Alanımla İlgili Bir Yükseköğretim Kurumu Tercihimi Olumsuz Yönde Etkileyen En Önemli Faktör;** ” başlıklı soruya verdikleri yanıtların yüzdelik dağılımları önem sırasına göre incelendiğinde; öğrencilerin %32’si sınava giren öğrenci sayısının çokluğu, %30’u giriş sınavının zor olması, %27,1’i okula alınacak öğrenci sayısının azlığı ve son olarak %10,9’u okuldaki eğitimin zorluğu seçeneklerini işaretlemişlerdir.

Bu dağılımlara bakıldığında; öğrencilerin üç yanıt üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Öğrencilerin bir bölümü alanlarıyla ilgili yükseköğretim kurumu tercihlerini olumsuz yönde etkileyen en önemli faktör olarak, sınava giren öğrenci sayısının çokluğunu, bir bölümü giriş sınavının zor olmasını, diğer bir bölümü de okula alınacak öğrenci sayısının az olmasını belirtmiştir.

Tablo 4: Öğretmenlerin Anketin 1. Bölümünde Bulunan “Öğrencilerimin Alanlarıyla İlgili Bir Yükseköğretim Kurumu Tercihlerini **Olumsuz** Yönde Etkileyen En Önemli Faktör;” Başlıklı Soruya Verdikleri Yanıtların Yüzdelik Dağılımları

Öğrencilerimin alanlarıyla ilgili bir yükseköğretim kurumu tercihlerini olumsuz yönde etkileyen en önemli faktör;	f	%
Okula alınacak öğrenci sayısının azlığı	15	46,9
Giriş sınavının zor olması	7	21,9
Okuldaki eğitimin zorluğu	1	3,1
Sınava giren öğrenci sayısının çokluğu	9	28,1
Toplam	32	100

Tablo 4’te öğretmenlerin “Öğrencilerimin Alanlarıyla İlgili Bir Yükseköğretim Kurumu Tercihlerini **Olumsuz** Yönde Etkileyen En Önemli Faktör;” başlıklı soruya verdikleri yanıtların yüzdelik dağılımları önem sırasına göre incelendiğinde; öğretmenlerin %46,9’u okula alınacak öğrenci sayısının azlığı, %28,1’i sınava giren öğrenci sayısının çokluğu, %21,9’u giriş sınavının zor olması ve son olarak %3,1’i okuldaki eğitimin zorluğu seçeneklerini işaretlemişlerdir.

Bu dağılımlar sonucunda; öğretmenlerin önemli bir bölümünün öğrencilerinin alanlarıyla ilgili yükseköğretim kurumu tercihlerini olumsuz yönde etkileyen en önemli faktör olarak, okula alınacak öğrenci sayısının azlığını gördükleri saptanmaktadır. Ayrıca öğretmenlerin soruya verdikleri yanıtların dağılımında göze çarpan iki madde daha bulunmaktadır. Öğretmenlerin bir kısmı sınava giren öğrenci sayısının çokluğunu öğrencilerin yükseköğretim kurumu tercihlerinde olumsuz anlamda etkili en önemli faktör olarak görürken, bir diğer kısmı ise giriş sınavının zor olmasını en önemli etken olarak görmektedir. Her iki tabloda da okuldaki eğitimin zorluğu seçeneği en düşük yüzdelik dilimde görülmektedir.

3.3. AGSL Öğrencilerinin Tercihlerinde Yükseköğretim Kurumlarının Lisans Üstü Eğitim İmkanlarının Önemi

Tablo 5’de Öğrencilerin “Alanımla İlgili Yükseköğretim Kurumunun, Mezuniyetten Sonraki Lisans Üstü Eğitim İmkanları Benim İçin Önemli Bir Tercih Nedeni **Değildir**” başlıklı soruya verdikleri yanıtların yüzdelik dağılımlarına önem sırasına göre bakıldığında; öğrencilerin %38,9’u katılmıyorum, %32’si kararsızım, %16,2’si kesinlikle katılmıyorum, %9,7’si katılıyorum ve son olarak %3,2’si kesinlikle katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir.

Tablo 5: Öğrencilerin Anketin 2. Bölümünde Bulunan “Alanımla İlgili Yükseköğretim Kurumunun, Mezuniyetten Sonraki Lisans Üstü Eğitim İmkanları Benim İçin Önemli Bir Tercih Nedeni **Değildir**” Başlıklı Soruya Verdikleri Yanıtların Yüzdelik Dağılımları

Seçenekler	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	40	16,2
Katılmıyorum	96	38,9
Kararsızım	79	32,0
Katılıyorum	24	9,7
Kesinlikle katılıyorum	8	3,2
Toplam	247	100

Bu dağılımlar sonucunda ağırlıklı olarak; öğrencilerin önemli bir bölümünün alanlarıyla ilgili yükseköğretim kurumu tercihlerinde seçecekleri kurumun lisans üstü eğitim imkanlarına önem verdikleri, bir kısmının ise bu konuda kararsız kaldıkları gözlemlenmektedir.

Tablo 6: Öğretmenlerin Anketin 2. Bölümünde Bulunan “Öğrencilerimi Yönlendirirken, Alanlarıyla İlgili Yükseköğretim Kurumunun Mezuniyetten Sonraki Lisans Üstü Eğitim İmkanları Benim İçin Önemli Bir Tercih Nedeni **Değildir**” Başlıklı Soruya Verdikleri Yanıtların Yüzdelik Dağılımları

Seçenekler	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	7	21,9
Katılmıyorum	13	40,6
Kararsızım	2	6,3
Katılıyorum	9	28,1
Kesinlikle katılıyorum	1	3,1
Toplam	32	100

Tablo 6’da öğretmenlerin “Öğrencilerimi Yönlendirirken, Alanlarıyla İlgili Yükseköğretim Kurumunun Mezuniyetten Sonraki Lisans Üstü Eğitim İmkanları Benim İçin Önemli Bir Tercih Nedeni **Değildir**” başlıklı soruya verdikleri yanıtların yüzdelik dağılımları önem sırasına göre incelendiğinde; öğretmenlerin %40,6’sı katılmıyorum, %28,1’i katılıyorum, %21,9’u kesinlikle katılmıyorum, %6,3’ü kararsızım ve son olarak %3,1’i kesinlikle katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir.

Bu dağılımlara bakıldığında ağırlıklı olarak; öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun öğrencilerini alanlarıyla ilgili bir yükseköğretim kurumuna yönlendirirken, kurumun lisans üstü eğitim imkanlarını önemli bir tercih nedeni olarak gördükleri sonucuna ulaşmaktadır.

3.4. AGSL Öğrencilerinin Tercihlerinde Yükseköğretim Kurumu Mezunlarının İş Bulabilme İmkanlarının Önemi

Tablo 7: Öğrencilerin Anketin 2. Bölümünde Bulunan “Alanımla İlgili Yükseköğretim Kurumunun, Mezuniyet Sonrası İş Olanakları Benim İçin Önemli Bir Tercih Nedenidir” Başlıklı Soruya Verdikleri Yanıtların Yüzdelik Dağılımları

Seçenekler	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	6	2,4
Katılmıyorum	8	3,2
Kararsızım	25	10,1
Katılıyorum	110	44,5
Kesinlikle katılıyorum	98	39,7
Toplam	247	100

Tablo 7’de öğrencilerin “Alanımla İlgili Yükseköğretim Kurumunun, Mezuniyet Sonrası İş Olanakları Benim İçin Önemli Bir Tercih Nedenidir” başlıklı soruya verdikleri yanıtların yüzdelik dağılımları önem sırasına göre incelendiğinde; öğrencilerin %44,5’i katılıyorum, %39,7’si kesinlikle katılıyorum, %10,1’i kararsızım, %3,2’si katılmıyorum ve son olarak %2,4’ü kesinlikle katılmıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir.

Bu dağılımlara bakıldığında; öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun alanlarıyla ilgili yükseköğretim kurumu tercihlerinde, seçecekleri kurumun mezuniyet sonrası iş olanaklarını önemli bir tercih nedeni olarak gördükleri sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 8: Öğretmenlerin Anketin 2. Bölümünde Bulunan “Öğrencilerimi Yönlendirirken, Alanlarıyla İlgili Yükseköğretim Kurumunun Mezuniyet Sonrası İş Olanakları Benim İçin Önemli Bir Tercih Nedenidir” Başlıklı Soruya Verdikleri Yanıtların Yüzdelik Dağılımları

Seçenekler	f	%
Kesinlikle katılmıyorum	0	0
Katılmıyorum	2	6,3
Kararsızım	3	9,4
Katılıyorum	12	37,5
Kesinlikle katılıyorum	15	46,9
Toplam	32	100

Tablo 8’de öğretmenlerin “**Öğrencilerimi Yönlendirirken, Alanlarıyla İlgili Yükseköğretim Kurumunun Mezuniyet Sonrası İş Olanakları Benim İçin Önemli Bir Tercih Nedenidir**” başlıklı soruya verdikleri yanıtların yüzdelik dağılımlarına önem sırasına göre bakıldığında; öğretmenlerin %46,9’u kesinlikle katılıyorum, %37,5’i katılıyorum, %9,4’ü kararsızım, %6,3’ü katılmıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Kesinlikle katılmıyorum seçeneği hiçbir öğretmen tarafından işaretlenmemiştir.

Bu dağılımlar sonucunda; öğretmenlerin çok büyük bir bölümünün, öğrencilerini alanlarıyla ilgili bir yükseköğretim kurumuna yönlendirirken, kurumun mezuniyet sonrası iş olanaklarını önemli bir tercih nedeni olarak gördükleri anlaşılmaktadır.

Ülkemizde müzik eğitimi veren yükseköğretim programının mezuniyet sonrası iş olanakları birbirinden farklıdır. Günümüzde ne kadar kadrolar konusunda kısıtlama yapılsa da, müzik öğretmenliği mesleğinin devlet ve özel eğitim sektöründeki kadrolarda çalışabilmek için, diğer müzikle ilgili mesleklerle göre bireylere daha çok imkan sağladığı da bir gerçektir.

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerinde görev yapan öğretmenler ve okuyan öğrenciler, müzik öğretmenliğini müzikle ilgili diğer mesleklerle göre daha garantili, gerek özel sektör gerek devlet kurumlarında iş bulma şansının daha yüksek olduğu bir meslek olarak görmekte ve bu okullarımızdan mezun olan öğrenciler yükseköğretim programının bu özelliğini de dikkate alarak tercihlerini Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi ABD’larından yana yapabilmektedirler.

Mezun Olduğumda Tercih Etmeyi Düşündüğüm Yükseköğretim Programı	f	%
Eğitim Fakültesi	123	49,8
Konservatuar	85	34,4
Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Böl.	34	13,8
Diğer (Sahne Sanatları, Alan Dışı vb..)	5	2,0
Toplam	247	100

KÖSE (2006:334). “ Müzik Öğretmenliği Eğitiminde Öğrenci Kaynağı Olarak Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri ” adlı araştırmasında, bu okullardan mezun olan öğrencilerin yükseköğretime yerleşme durumlarını şöyle bir tabloyla göstermektedir:

Genel Toplam	Müzik Öğr. ABD. Lisans	G.S.F	Müzik ve Sahne San. Fak. Lisans	Konser.	Yurt Dışı	Alan Dışı	Yerleşemeyen	TOPLAM
Gen. Topl.	453	1	11	43	3	25	136	672
%	%67,41	%0,14	%1,64	%6,40	%0,45	%3,72	%20,24	%100

Görüldüğü gibi bu liselerin müzik bölümlerinden mezun olan öğrencilerin büyük bir çoğunluğu, Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi ABD'larına yerleşmektedirler. Buradan da anlaşılacağı gibi, bu okullar mesleksi anlamda hazırlık okullarıdır. Ne kadar bu liselerin amaçları içinde açıkça belirtilmese de, mevcut şartların getirileri doğrultusunda en temel görevleri Müzik Eğitimi ABD'larına kaynak oluşturmaktır. Hem alan hem de kültürel boyutta donanımlı birer müzik öğretmeni olmaya aday bu öğrenciler, Müzik Eğitimi ABD'larına ağırlıklı olarak bu kurumlardan yetişmektedir ve yetişmeye devam edecektir.

“Devlet Konservatuarlarının ortaöğretim kısımlarında yapılmakta olan öğretim, yükseköğretim düzeyindeki müzik bilimleri (müzikoloji) programlarına nitelikli aday öğrenci hazırlamada özellikle bilimsel – akademik yönden pek yeterli olmamaktadır. Ancak Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri bu tür nitelikli aday öğrenci hazırlamak için uygun bir yapıya sahip bulunmaktadır” (Say,1996:128).

Buradan da anlaşılacağı üzere, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri, Müzik Eğitimi Anabilim Dallarına öğrenci kaynağının yanında, Güzel Sanatlar Fakültelerinin Müzik Bilimleri ve Konservatuarların Müzikoloji Bölümleri için de önemli bir kaynak oluşturmaktadır.

Bozkaya (2006), AGSL'leri mezunlarının müzik öğretmenliği programı kontenjanları içindeki yerlerini ele aldığı araştırmasında, bu programa sahip 22 üniversitedeki son üç yılın kontenjanlarını değerlendirmiş, AGSL öğrencilerinin giriş yıllarına göre mezun oldukları okullar belirlenmiş, böylece öğrencilerin Müzik Eğitimi Anabilim Dallarını tercihleri ortaya konulmuştur.

Araştırmanın sonucunda; 2003,2004,2005 yıllarının ortalamasına göre AGSL'lileşme oranının en fazla olduğu Müzik Eğitimi ABD'ları, % 93,95'le Gazi Üniversitesi Gazi Eğt. Fak., %84,16 ile Uludağ Üniversitesi Eğt. Fak. ve %82,14'le Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğt. Fak. olarak belirlenmiş, müzik öğretmenliği programlarının ağırlıklı olarak önce kendi illerinde bulunan AGSL öğrencilerini aldıkları, giderek komşu iller, çevre iller ve Türkiye genelinden gelen öğrenciler ile beslendikleri görülmüştür.

4. Sonuçlar

Araştırmada elde edilen veriler ışığında;

- AGSL öğrencilerinin ve öğretmenlerinin yükseköğretim kurumu tercihlerinde etkili olan en önemli kurumsal beklentinin, kurumun eğitim kalitesi olduğu,
- Giriş yetenek sınavının zor olmasının ve kurumda sınavına giren öğrenci sayısının çok olmasının, AGSL öğrencilerinin yükseköğretim kurumu tercihlerinde olumsuz yönde etkili olan en önemli iki olumsuz faktör olduğu,
- Kurumun yetenek sınavı sonrasındaki kesin kayıt kontenjanının kısıtlılığının, AGSL öğretmenlerinin yükseköğretim kurumu tercihlerini olumsuz yönde etkileyen en önemli olumsuz faktör olduğu,
- Yükseköğretim kurumlarının lisans üstü eğitim imkanlarının, AGSL öğretmen ve öğrenci tercihlerinde önemli ölçüde belirleyici olduğu,
- Yükseköğretim kurumunun mezuniyet sonrası iş bulabilme olanaklarının, AGSL öğrenci tercihlerinde önemli ölçüde belirleyici olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5. Öneriler

- AGSL öğretmenlerinin ve öğrencilerinin eğitim kalitesine verdikleri önem göz önüne alındığında, tercihlerde önemli bir yere sahip olmak isteyen yükseköğretim kurumlarının eğitim kalitelerine çok önem vermeleri, bu kaliteyi düşürecek olumsuz tüm faktörleri ortadan kaldırmaları ve daima bu kaliteyi geliştirme çabası içinde olmaları gerekmektedir.

- Yükseköğretim kurumları, lisans üstü eğitim konusunda öğrencilerini olabildiğince desteklemeli, bu konuda gerekli tüm şartları öğrencilerine sağlayabilmek için gayret göstermelidir.

- Yüksek öğretim kurumu tercihlerinde mezuniyet sonrası iş bulabilmenin, öğretmen ve öğrenciler için hayati bir önem taşıdığını açık şekilde görülmektedir. AGSL öğrencileri ve öğretmenleri tarafından daha fazla tercih edilmek için, ülkemizdeki yükseköğretim kurumlarının bu gerçeği göz önüne alarak, eğitimini verdikleri programla ilgili iş istihdamını artırma ve mezunlarının eğitimini aldıkları alanla ilgili kadrolara daha rahat yerleşmelerini sağlayacak projeler geliştirme konusunda aktif olmaları gerekmektedir.

“Öğrencilerinizin, Alanlarıyla İlgili Yükseköğretim Kurumları Tercihlerini Daha Sağlıklı Yapabilmeleri İçin Önerilerinizi Kısaca Yazar mısınız?” başlıklı soruya verdikleri yanıtlar doğrultusunda, AGSL’lerinde görev yapan müzik öğretmenleri tarafından öğrencilerin daha sağlıklı tercihler yapabilmeleri için şu öneriler getirilmiştir:

- Öğrenciler kendilerini hem müziksel hem de kişisel yönden çok iyi tanımalı ve neyi ne kadar istediklerinin farkında olmalıdırlar. Böylelikle tercih edecekleri kurumlarla ilgili beklentileri şekillenebilir ve kurumun beklentilerini ne düzeyde karşılayabileceği konusunda fikir yürütebilirler.

- Kendilerini enstrüman konusunda geliştirmek isteyen öğrenciler, tercih etmeyi düşündükleri kurumda çaldıkları enstrümana verilen önemi araştırmalı ve bu enstrümanla ilgili eğitim veren öğretmenler hakkında bilgi edinmeye çalışmalıdırlar.

- Öğrencilerinin tercihleri konusunda öğretmenlerin birkaç üniversiteden yana taraflı bakış sergilememesi gerekmektedir.

- Üniversitelerin müzik eğitimi veren bölümlerinin akademik kadroları ile ilgili bilgilere, kurumun internet sayfasında ve tanıtım kitapçıklarında daha çok yer verilmelidir.

- Öğrencilerin tercih edecekleri yükseköğretim kurumunun bulunduğu kentin sosyo- ekonomik yapısını göz önüne almaları gerekmektedir.

- Öğrenciler tercih edecekleri yükseköğretim kurumundaki akademik personelin pedagojik eğitim sürecinden geçip geçmediklerini araştırmalıdırlar.

- Müzik eğitimi veren yükseköğretim kurumları sıklıkla, AGSL’lerinde tanıtım amaçlı konser, panel gibi etkinlikler düzenlemelidirler.

- Öğrenciler tercih etmeyi düşündükleri yükseköğretim kurumunun bulunduğu kentin kültür ve sanat ortamını araştırmalı, bu kentlerde gerekli hallerde ihtiyaç duyabilecekleri yardımcı kaynak ve kişilere ulaşma konusunda problemler yaşayıp yaşamayacakları hakkında bilgi edinmelidirler.

- Öğrenciler alanlarıyla ilgili yükseköğretim kurumu tercihlerinde, lisans üstü eğitim olanaklarının daha fazla olduğu kurumları seçmelidirler. Çünkü her yükseköğretim kurumu başarılı öğrencilerine aynı oranda sahip çıkmamaktadır.

KAYNAKLAR

- Bozkaya, İ. (2006). *Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Mezunlarının Müzik Öğretmenliği Programı Kontenjanları İçindeki Yeri*. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fak. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildiri Özetleri, Denizli: Anı Yayıncılık, s.349-387
- Say, A. (1996). *Ülkemizde Müzik Öğretimine Genel Bir Bakış*. Müzik Öğretimi, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, s.115-133
- Karasar, N. (2002). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım Ltd. Şti.
- Kepçeoğlu, M. (1992). *Lise ve Dengi Okul Öğrencilerinin Mesleki Yönelimleri*. Çağdaş Eğitim Dergisi, Sayı:8, Yayın Yeri: Ankara, s.24-28
- Köse, H. S. (2006). *Müzik Öğretmenliği Eğitiminde Öğrenci Kaynağı Olarak Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri*. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fak. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildiri Özetleri, Denizli: Anı Yayıncılık, s.334-348.

MARMARA
ÜNİVERSİTESİ